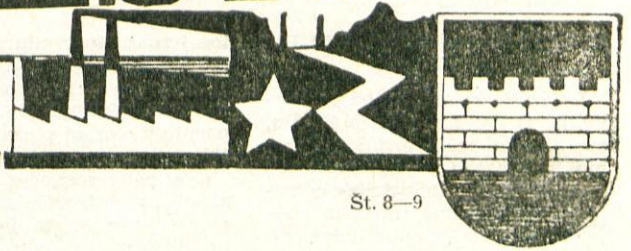

TRŽIŠKI VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI TRŽIŠKE OBČINE

LETO VII.

Trzin, 1. maja 1958

St. 8-9

Štiridnevno praznovanje našega delovnega človeka

Na večer pred 1. majem bo naš delavec odložil kladivo, ustavil stroje, ugasil ogenj — za štiri dni. Ne bodo pa ti štirje dnevi zanj le dnevi navadnega oddiha, ampak bodo to dnevi praznovanja, radostnega, veselega praznovanja.

Ce človek, ki dela, ve, da dela kot svoboden človek, ne kot suženj, da dela kot enakopraven član družbe zase in za skupnost, ki ji pripada, potem dela z zavestjo, s čutom odgovornosti, pa tudi z velikim notranjim veseljem in zadovoljstvom. Tako delo osrečuje človeka in s takim delom žanje človek tudi vse večje uspehe.

Naš delovni človek je po pravici lahko ponosen na svoje uspehe. Najprej na tiste velike uspehe, s katerimi se je osvobodil stoletnega suženjstva in postal gospodar na svoji zemlji in v svoji delavnici, potem pa na vse tiste drobne uspehe, s katerimi iz dneva v dan povečuje gospodarsko moč in neodvisnost svoje domovine in svoje lastno blagostanje.

Kdo bi mogel molče mimo tolikšnih uspehov, kdo bi mogel skriti ponos, ki ga navdaja spričo njih? Saj so plod njegovih lastnih naporov, njegovega lastnega zavestnega dela! Zato bodo prvomajski prazniki zablesteli ne le v plapolanju zastav in v krasoti prvega pomladnega cvetja, temveč predvsem v radostnih srcih svobodnih delovnih ljudi. Nasmejani si bomo čestitali za vse, kar smo dosegli v teh nekaj letih s svojo lastno prizadevnostjo, in uživali ob pogledu na svojo tovarno in na vso svojo domovino, s katere tako lepo odsevajo naša prizadevanja.

Letošnjim prvomajskim praznikom se približujemo še v posebnem razpoloženju. To posebno razpoloženje vlada v nas že vse od volitev v zvezno in republiško skupščino, ki so nas razgibale kot še nikoli poprej. Zvezna skupščina se je potem sestala k svojemu prvemu zasedanju in izrazila voljo vseh narodov Jugoslavije, ko je ponovno izvolila tovariša Tita za predsednika republike. S tovarišem Titom smo eno, tako neločljivo zvezani z njim, da občutimo kot praznik vsi do zadnjega, ko opravi skupščina njegovo izvolitev.

Se prav posebno pa smo bili praznično razpoloženi poslednje dni, ko so se v Ljubljani sešli delegati ZKJ iz vse države na svoj VII. kongres, da ocenijo dosedanje pot naših narodov v socializem in določijo smernice za njihovo nadaljnjo pot. Zvezi komunistov, katere glavni sekretar je tov. Tito, naše ljudstvo neomajno zaupa. Zato se tudi ravna po njenih smernicah in prav po njih dosegamo tiste

svoje uspehe, zaradi katerih bomo tako veselo praznovali prvomajске praznike.

Medtem ko je v prejšnjih letih bilo sem ter tja tudi še kaj omagovanja spričo težav, ki so nas srečavale, in omahovanja spričo tega, ker smo se morali sami še marsičemu odreči, da smo postavili temelje svojemu gospodarstvu, pa se letos bližamo prvomajskim praznikom brez malodušja, polni optimizma in resnične notranje sreče. Vidimo, da so glavne težave premagane; iz družbenih načrtov in vsega delovanja naših oblastvenih organov vidimo, da je postal središče zanimanja naš delovni človek, njegovo blagostanje in njegova osebna sreča. Prišel je čas, ko začnemo naš delovni človek

uživati plodove svojega dela, ko ga ne spremlja več skrb za to in ono, kar potrebuje, in ko s še večjo zavestjo opravlja svojo dolžnost ter dosega vedno večje uspehe.

Za te uspehe čestita vsem delovnim ljudem naše občine tudi naš list, želeč vsem prijetno in veselo praznovanje prvomajskih praznikov!

Spored prireditev v prvomajskih praznikih

- 30. aprila ob 18 odkritje spominske plošče in grobišča padlim borcev in talcem na pokopališču;
- ob 19 promenadni koncert godbe na pihala na Trgu svobode;
- ob 20 slavnostno zborovanje na Trgu svobode;
- 1. maja ob 5 budnica;
- ob 10 otvoritev nove pekarnice;
- ob 14 razvitje sindikalnega prapora v tovarni lepenke.
- 3. in 4. maja pohod tabornikov po partizan. poteh v Drago

Pred štirimi leti so se sanje uresničile

(Spomini delavca v pilarni na 1. maj 1954)

Ko sem leta 1944 prvič prišel v Trzin, sem bil presenečen nad tako razvito industrijo v mestu ter nad tako lepim turističnim krajem.

Prvi dan sem uporabil samo za to, da sem si ta kraj površno ogledal. O njem sem poprej slišal le malo govoriti, najmanj pa to, da je tako industrijsko mesto. Le to sem vedel, da obstoji tu tovarna pil, kamor sem bil pač namenjen. Že prej sem si dopisoval z nekim tovarišem, ki je bil zaposlen v pilarni. V pilarni so vedeli, da pridem, kot sem to sporočil svojemu prijatelju. Ko sem na postaji izstopil, sem vprašal nekega železničarja, kje je pilarna. Ta mi pokaže na desno stran postaje. Nezaupno sem ga pogledal, ker se mi ni zdelo verjetno, da bi tam mogla biti tovarna. Saj sem videl že marsikje kakšno tovarno, tako revne pa res še ne. Železničar je videl, da mu ne verjamem, zato mi pojasni, da je to za zdaj prav majhno podjetje. Ker sem res zaslišal ropot iz tistih lesenih šup, mi je to dalo pogum, da sem šel v to pilarno. Ko sem v pisarni povedal, da sem jaz tisti, ki ima namen v pilarni stopiti v službo, se me je računovodkinja očividno razveselila ter takoj poklicala obratovodjo, ki mi je takoj razkazal pilarno. Tudi on mi je pojasnil kot malo prej železničar, da bodo sezidali novo tovarno. Ko me je vodil od stroja do stroja, mi je povedal tudi, da dela v tovarni sedem delavcev, jaz pa sem osmi. Ko mi je obratovodja povedal, koliko pil izdelā sedem delavcev, ni

sem mogel verjeti, čeprav nisem imel niti malo pojma, kako se pila dela. No, ni še minilo mesec dni, kar sem bil v pilarni, pa sem obratovodjevim besedam že lahko verjel. Sicer sem pa opazil že prvi dan, da je med delavci sloga, v tovarništvu in z dobro voljo se da pa veliko narediti. Pri tem je največ trpel obratovodja, ki je poleg opravljanja svoje službe moral še nas, novince, učiti.

Pilarna je v gospodarskem pogledu hitro napredovala. Nisem bil še pol leta v njej, ko je nabavila dva nova sekalna stroja ter še eno in drugo stvar. Dva stroja več; seveda je bilo treba tudi več delavcev. Obratovodja je kmalu uvidel, da je v brusilnici ozko grlo, to je, da v brusilnici delo zastaja ter da je to ovira, da niso imele sekalkle dosti dela. Zato je bilo treba gledati, da se stvar v brusilnici reši. Nismo dolgo čakali, ko je podjetje nabavilo dva brusilna stroja, na katerih se je z manjšim trudom dalo več ter bolje napraviti. Čeprav so bili vsi kotički napolnjeni z različnimi stroji, je pilarna še vedno nabavljala stroje, seveda že za novo tovarno, ki se je že zidala. Besedi »nova tovarna« sta se slišali pogosto v kolektivu, saj smo vsi težko pričakovali, da bomo enkrat le prišli v boljše prostore. Zavedali smo se, da z našo proizvodnjo pomagamo k najhitrejši dovršitvi pilarne. Zato smo prido delali, vsak kar in kolikor je pač mogel, saj je bila pilarna ena izmed prvih, ki je dosegla letne plane. Zato smo tudi od

raznih ustanov dobivali pohvale, ter nagrade od obč. lj. odbora.

Pilarna je imela že nekaj strojev, katerih pa nismo mogli montirati v starem podjetju, ampak smo jih spravili v šupe. Medtem, ko so ti stroji počivali, je bilo treba na nekaterih delovnih mestih delati v dveh izmenah, pa tudi v treh, zlasti v kovačnici. Medtem je novo peresno kladivo počivalo v šupi.

Tako smo bili vsa leta do 1954 v pričakovanju zaverovani v novo stavbo, da se je marsikomu ponoči sanjalo, da je šel že v novo tovarno na delo. Končno je le prišel tako zaželen dan, ko smo ustavili delo v stari pilarni ter začeli montirati stroje v novi tovarni. Prišel je najlepši dan, 1. maj, dan, ko smo odprli novo pilarno! V novi tovarni so zaro-patali stroji, delavci smo si oddahnili, saj smo prišli iz majhnih prostorov v nove, velike, svetle prostore. To smo pač znali najbolje oceniti stari delavci, saj smo bili starih prostorov do grla siti. Kako je lepo iti na delo v novo tovarno! Pridite si sami ogledat novo tovarno, ki je bogato opremljena z modernimi stroji in je naš izdelek poznan ne le na domačih tržiščih, temveč tudi v tujini. Naša pila »Triglav« je dobro poznana slehernemu gozdarskemu delavcu ter vsakemu kmetu, kot jo hvalijo tudi vsi ključavničarji ne le v državi, ampak tudi v tujini. Lahko se vsak prepriča o našem kvalitetnem izdelku. Prepričan pa sem, da se kaj takega najlaže doseže, če je med delavci v kolektivu sloga in dobra volja!

Iz naših tovarn

DELAJSKO SAMOUPRAVLJANJE

Delavske svete so podjetja izvolila. O uspehu, torej o številu, spolu in starosti izvoljenih bomo še poročali.

Lani je osem industrijskih, troje obrtnih in eno trgovsko podjetje imelo 261 članov delavskih svetov, od katerih je bilo 56 žensk. Delavski sveti so imeli 128 zasedanj, udeležba je vedno bila zadovoljiva, saj je znašala povprečno po 68%.

Organi delavskega upravljanja so vedno vzdrževali tesne stike s svojimi sindikalnimi podružnicami in so se predsedniki sindikatov udeleževali zasedanj delavskih svetov.

KVALIFIKACIJA NAŠIH DELAVCEV

Izmed 3348 delavcev, ki so zaposleni v tržiški industriji, je 53% žensk. Po kvalifikaciji je visokokvalificiranih delavcev 242, kvalificiranih 1469, polkvalificiranih 998, nekvalificiranih 236, vajencev 98. Uslužbenec je 403, ki so večinoma kvalificirani in visokokvalificirani. Strokovno stanje je torej izredno ugodno. Nizko število vajencev pa ni v pravem razmerju nasproti visokemu številu kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev. V trgovini vlada silno pomanjkanje kvalificirane delovne sile zaradi fluktuacije v druge poklice. V obrtništvu je nad 90% kvalificiranih delavcev, v gostinstvu pa prevladuje polkvalificirana delovna sila. Tovarne, kjer je delo teže in za sluzek sorazmerno nižji (Trž. tovarno kos), tožijo zaradi fluktuacije. Ker ni moških dovolj, jih pri delu v tovarnah danes nadomeščajo ženske, vendar je delo zanje mnogokrat pretežko.

ZASLUŽKI, PLAČE IZ DOBIČKA

Lani so se plače delavcev in uslužbenecv na našem področju povečale povprečno za 23% nasproti prejšnjemu letu. Povprečno je en delavec lani prejel 142.000 din letne plače ali 11.800 din mesečno. K tem zneskom pa je priložiti še prispevke za socialno zavarovanje ter stanovanjski prispevek.

Primerjava zaslužkov v posameznih tovarnah kaže, da so bili sorazmerno najvišji zaslužki v Tovarni finega pohišstva, za njo sledi tovarna usnja Runo, nato tovarna za pile Triglav, zatem tovarna obutve Peko in tovarna kos in srpov, nato Tovarna lepenke, LIP in kočno Bombažna predilnica in tkalnica. Vrstni red izplačanih plač iz dobička pa je precej drugačen. Plač iz dobička je industrija lani izplačala 124 milijonov dinarjev in sicer največ Bombažna predilnica in tkalnica, skoraj 85 milijonov dinarjev, nato sledi Peko s 24 milijoni, medtem ko so ostala podjetja izplačala plač iz dobička le od 1 do 4 milijonov dinarjev.

V odnosu plač do celotnega dohodka podjetja so lani znašale plače 1,48%, v odnosu nasproti rednim plačam pa znaša povprečje 12,9%.

Obrtna podjetja so lani izplačala 2.800,00 din plač iz dobička,

torej znaša to v odnosu nasproti rednim plačam 7,5%.

Trgovska podjetja so izplačala nadplač 8.956.000 din, v odnosu nasproti rednim plačam znaša to 12%.

Gostinske gospodarske organizacije pa so izplačale 777.000 din plač iz dobička, to je 8% v odnosu nasproti rednim plačam.

IZVOR DELOVNE SILE

Delovna sila naših podjetij se rekrutira ne samo iz mesta, ampak tudi iz bližnje in daljnje okolice. Vse do sredine lanskega leta so delavci hodili mnogokrat po ure daleč peš na delo ali z dela, oziroma so se nekateri vozili z vlaki ali s kolesi. Utrujenost zaradi pota je negativno vplivala na delovno storilnost. V drugem polletju pa so bili uvedeni prevozi delavcev na delo in z dela iz Gorič, Podljudelja, Kovorja in Zvirč. V kratkem bo začel voziti avtobus tudi na cesti proti Lešam.

Iz Bombažne predilnice in tkalnice se vozi na delo 212 delavcev, nadaljnjih 230 delavcev pa hodi ali se vozi s kolesi do 9 km daleč na delo v tovarno. Iz tržiške Tovarne kos in srpov se vozi na delo 24 delavcev, nadaljnjih 10 pa hodi iz oddaljenih krajev na delo peš. V lesno industrijsko podjetje prihaja iz oddaljenih krajev 120 delavcev na delo, 12 oseb pa se vozi z avtobusi, iz tovarne finega pohišstva se vozi na delo 17 oseb, osem delavcev pa hodi peš na delo poldrugo uro daleč.

V tovarno obutve Peko se vozi z vlakom 53 delavcev, z avtobusi pa 95 delavcev. V tovarno usnja Runo se vozi z avtobusi 14 delavcev, več pa jih hodi iz oddaljenih krajev na delo peš.

V naša podjetja se vozi na delo odnoso z dela z avtobusi 374 oseb, nadaljnjih 66 se jih vozi z vlaki in 268 delavcev prihaja na delo peš ali s kolesi, kjer to strme ceste še dopuščajo.

PREMIJE

Naša podjetja so izplačala lani 38 milijonov dinarjev premij 666 osebam. V tem znesku je seveda že všteti prispevek za socialno zavarovanje in stanovanjski prispevek. Razem tega so se izplačale še posebej premije, ki so bile v zaostanku 1956.

IN DISCIPLINA?

Podjetja pravijo, da je zadovoljiva. Seveda ne gre brez prekrškov, ki nastajajo največ zaradi nepravilnega odnosa do nadrejenih ali podrejenih, sem in tja zaradi pijanosti, tepeža, zapuščanje delovnega mesta, nepravilnega čuvanja imovine, da, celo zaradi spanja med službo. V vseh podjetjih je bilo lani izrečenih skupaj 120 kazni, kar res ni mnogo. Kazni so obstajale v javnem ali v pismenem ukoru, deloma v začasnem znižanju zaslužka, oziroma je bila naložena denarna kazen. Toda v 14 primerih je bila izrečena najhujša kazen, to je odpust iz službe.

PREDAVANJA O DELAVSKI ZAKONODAJI

Zakon o sredstvih gospodarskih organizacijah, zakon o proračunskem prispevku od osetne-

ga dohodka, zakon o takem prispevku od dohodka podjetja, zakon o pokojninskem zavarovanju itd. so predmet zanimanja prebivalcev naše občine. Želijo si pojasnil o novih predpisih.

V zadnjih tednih je bilo prirejenih več takih predavanj, toda vedno le v okviru velikih podjetij, medtem ko jih manjša podjetja še niso organizirala. Škoda je tudi, da predavanja ne priredijo za široko javnost. Marsikatera kritika in negodovanje bi odpadlo, če bi ljudje poznali predpise in njih dober namen.

NADURNO DELO V PODJETJIH

Novi zakon o delovnih razmerjih prepoveduje vsako nadurno delo v podjetjih. Ta predpis povzroča številne razprave med prizadetimi, ker nastaja zaradi tega nekaj težav. Le v štirih primerih se sme izjemoma dovoliti 32 ur nadurnega dela na mesec. Upravni organ ima pravico, da prepove nadurno delo, če misli, da presega zakonu dovoljenja. V zadnjem času je bilo prirejenih že več predavanj in pojasnjeno, kdaj je nadurno delo dovoljeno. V nekaterih primerih je nadurno delo res neizbežno, v mnogih pa ni potrebno. Kako najti pravično presojo?

TARIFNA POLITIKA

V BPT je delavski svet med drugim razpravljal tudi o tarifni politiki v tekočem letu. Sklenil je, da se dosedanji sistem in princip nagrajevanja letos ne bosta spremenila, ker sta po izkušnjah pokazala pozitiven uspeh. V upravi podjetja pa se bo skrčilo število nagrajenecv. Ugotovili pa bodo možnost nagrajevanja na delovnih mestih, kjer ga doslej še ni bilo. Premijski pravilnik bo dal več podarke kvaliteti del v proizvodnji.

DOPUSTI V PODJETJIH

Večinoma vsi žele izkoristiti svoj letni dopust v vročih poletnih mesecih, kar pa povzroča podjetjem skrb. Upravni odbori te dni razpravljajo o tem, kako bi člani kolektivov izkoristili dopust, ne da bi pri tem trpela produkcija in ne da bi bili kolektivi na škodi.

JE MORDA PREVEČ? PREMALO? PRIMERNO?

BPT je lani zabeležila izpad 36.595 delovnih dni zaradi bolezni, nezgod, porodov itd. kar pomeni 13,6% nasproti rednemu delovnemu času. Če pomislimo, da ima leto 365 dni, oziroma 300 delovnih dni...

Tovarna usnja Runo pa je zabeležila izpad 49.710 delovnih ur (t.j. 6210 delovnih dni) iz enakih vzrokov in ker ima leto 300 delovnih dni...

V tovarni finega pohišstva je bilo izgubljenih iz enakih vzrokov 11.175 ur, v LIP 1789 ur, v tovarni obutve Peko 292.342 ur, v tovarni kos 67.152 delovnih ur. V tovarni lepenke je stanje neprimerno boljše in tam ni vzroka za kako primerjavo. Neka tovarna trdi, da zdravniki priznajo bolniku do 7 dni bolni-

škega dopusta in stroške do 7 dni nosi podjetje. Ker pa bolnik ni ozdravljen, gre znova k zdravniku in v mnogih primerih spet dobi bolniški dopust in spet nosi stroške podjetje.

Neka tovarna, ki zaposluje večinoma le starejše delavce, ki jim je zaradi tega priznan daljši letni odmor, je pojasnila, da je izgubila zaradi opisane prakse zdravnikov mesec dni zaslužkov za delavce in zaradi višjih dopustov še en mesec, skupno torej dva meseca.

NABAVLJANJE SUROVIN

Nabava surovin za naše tovarne poteka povečini brez vsakih težkoč. BPT pravočasno dobiva zadostne količine, tudi tovarna PEKO in Tovarna lepenke glede nabav surovin nimata pripomb. Tovarna kos sicer dobiva potrebne množine jekla in železa, toda dobave so včasih sunkovite, zaradi česar nastopajo težkoče z obratnimi sredstvi. Zelenarni Jesenje in Ravne opravljata valjanje le na četrletno obdobje in zato dobiva Tržiška tovarna kos v določenih obdobjih prekomerne dobave. Nekatera podjetja tožijo, da ne morejo dobiti dovolj solne in žveplene kisline, ker domača industrija ne more kriti vseh potreb. Zato si kisline tovarne med seboj izposojajo.

POMANJKANJE KOŽ

Tovarna usnja RUNO ima težave z nabavo surovin kož za strojenje. Nekaj podjetij v južnih republikah ne ravna lojalno, zvišuje cene ter izkorišča položaj na trgu. Tovarna RUNO je dobila polovico manj surovin kož drobnice kot leto dni prej in kot bi jih mogla predelati. Količinski plan je zato padel, enako tudi ni bilo mogoče izvoziti dovolj volne. Vse pritožbe preko združenja so ostale brez uspeha.

STROJI

Stroji v naših tovarnah so zastareli, v večini primerov že izrabljeni in zato stane vzdrževanje starih strojev mnogo več kot novih. S tem se zvišujejo materialni izdatki tovarni in zmanjšuje dobiček. V zadnjih letih se sicer stanje že malo zboljšuje.

Doslej so podjetja kupovala nove stroje le v zahodnih državah in porabila vse devize. Stroji v vzhodnih državah pa niso nič slabši kot v zahodnih in tudi niso dražji, zato tovarne zadnje čase kupujejo v vzhodnih državah, za katere imajo še razpoložljiva devizna sredstva.

PRODAJA NAŠIH IZDELKOV

Naša podjetja z lahkoto plasirajo svoje izdelke na domačem in inozemskem trgu. Povpraševanje je še vedno večje kot proizvodnja. Mnogo naročil podjetja zato odklanjajo. Le Tovarna za pile Triglav ima zadnje čase težkoče, ker zahtevajo kupci poleg težkih velikih pil tudi male in specialne pile, katerih pa to podjetje še ne more izdelovati, ker še vedno nima odobrenja za uvoz 3 strojev za 1.900.000 lir iz Italije.

PRAKSA V BPT

Bombažna predilnica in tkalnica bo letos sprejela na prakso v juliju in avgustu po 10 praktikantov iz višjih in srednjih strokovnih šol, ne pa tudi iz nižjih šol.

ŠTIRINADSTROPNICE NA RAVNAH

Bombažna predilnica in tkalnica namerava še letos na Ravnah sezidati tri štirinadstropne stanovanjske hiše, ki bodo do zime že pod streho. To bodo najvišje hiše v Tržiču. Nekam čudno se sliši, da zidamo pri nas tako visoke stavbe, toda v mestu vedno bolj primanjkuje stavbišč.

PODJETJA NAJ GRADIJO STANOVANJA ZA SVOJE DELAVCE

Eno milijardo dinarjev bi potreboval občinski ljudski odbor, če bi hotel zgraditi 550 stanovanj, kolikor je ta čas vloženi

prošenj za dodelitev stanovanja. Tudi sezonski delavci, ki delajo pri nas le v poletnem času, hočejo imeti stanovanja. Najmanj 170 ležišč bi bilo zanje potrebno. Tudi manjša podjetja bodo morala vso skrb posvetiti gradnji stanovanj za svoje delavce in ne prepuščati te brige samo ljudskemu odboru.

PROGNOZE IN PERSPEKTIVE

Leto za letom povečujejo naše gospodarske organizacije svojo storilnost. Toda možnost za povečanje proizvodnje in storilnosti so še velikanske, če: —

- bo tovarna obutve PEKO lahko še letos izvršila svoj veliki načrt povečanja tovarniških objektov in izmenjavo izrabljenega strojnega parka;
- bo Bombažna predilnica in tkalnica izvršila planirane rekonstrukcije v tovarni;
- bosta gradbeni podjetji mogli nabaviti mehanizacijo;

— bo hotel Pošta realiziral načrt, ki ga pripravlja, da se priključi hotelskemu obratu sosednja hiša in obe poslopji prezidata, s čimer bo Tržič za hotelske namene pridobil okoli 40 tujskih postelj in res sodobne restavracijske in gostinske prostore.

Tudi tovarna usnja RUNO je pripravila velike načrte za preureditev obratov.

Zadnjih 10 let se je naše mesto že temeljito spremenilo. Kakšno bo čez 5 let, če bo izvršeno načrtano delo?

PRAPOR SINDIKALNE PODRUŽNICE TOVARNE LEPENKE

Sindikalna podružnica Tovarne lepenke bo 1. maja razvila svoj prapor. Pokroviteljstvo je prevzel delavski svet podjetja. Nekatera naša podjetja so se obvezala, da prispevajo za prapor spominski žebelj.

BPT pokrovitelj I. gorenjske brigade na avtomobilski cesti Ljubljana — Zagreb

10. marca so začele mladinske delovne brigade z delom na avtomobilski cesti bratstva in enotnosti na odseku Ljubljana—Zagreb. Zgraditi je treba še 77 km ceste. S to delovno akcijo bo jugoslovanska mladina nadaljevala graditev naše največje prometne magistrale, ki bo tekla od Ljubljane do Djevdjelije. Cesta bo v dolžini 1100 km povezovala najbolj razvita gospodarska področja Jugoslavije in naša najpomembnejša upravna središča ter bo kot osnovnica za avtomobilske priključke pomembna hrbtenica jugoslovanskega prometnega sistema. Predvsem bo zblížala naša glavna industrijska področja. Njena bistvena naloga bo v tem, da bo omogočala nagel cestni promet s težkimi tovori, ki je v sodobnem tehničnem razvoju in napredku prometnih sredstev gospodarsko izredno pomemben. Cesta bo imela velik pomen tudi za razvoj turizma ter za osebni in blagovni promet naše države z inozemstvom. Letošnja delovna akcija ne bo nič manj pomembna kot dela, ki so jih opravili graditelji prog: Brčko—Banovići, Samac—Sarajevo, Banja Luka—Doboj in vrste hidrocentral in drugih velikih objektov. To bo prvo veliko delo nove generacije jugoslovanske mladine, ki doslej še ni mogla sodelovati v že znanih akcijah po osvoboditvi.

Na odseku Ljubljana—Zagreb je bilo doslej zgrajenih in usposobljenih za promet 53 km. Nadaljnjih 77 km ceste med Ivancno Gorico in Smednikom pri Novem mestu ter med Čatežem pri Brežicah in Zagrebom bo gradilo več kot 50.000 mladincev in mladink iz vseh ljudskih republik. Vsa dela bodo končana do letošnjega dneva republike, t. j. do 29. novembra. Cesta je projektirana tako, da bo omogočila hiter in varen avtomobilski promet. Izognila se bo naseljem, kjer bo le mogoče. Sirina cestišča bo nekoliko večja kot so mednarodne norme za takšne

ceste. Ovinki ne bodo preostri, prav tako bo s prometnimi potrebami izpeljan vzpon. Cestišče bo po terenskih razmerah asfaltirano, betonirano ali tlakovano s kockami. Nadvozi in podvozi bodo postavljeni povsod, kjer cesta prečka železniško progo in celo tam, kjer prekrži manj pomembne ceste in poti. Vse te prednosti bodo omogočile vožnjo do 100 km na uro na vsej dolžini ceste. V naši republiki poteka cesta deloma po hribovitim deloma pa gričevnatem ozemlju. Sele niže od Čateža se spusti v ravnino. Prednost gradnje v Sloveniji je predvsem v tem, da je cesta izpeljana bolj ali manj na kamnitem terenu, ki omogoča graditev trdne osnove, seveda pa bo zato treba zgraditi več izsekov in visokih nasipov. Največji gradbeni objekt bo most čez Savo pri Jankomiru na Hrvaškem, ki bo dolg 330 m, nekoliko krajši most pa je že zgrajen čez Krko pri Brežicah. Mnogo dela, ki so ga v prejšnjih letih opravljali brigadirji z lopati in krampi, bodo sedaj opravili moderni stroji za gradnjo cest.

Centralni komite LM Jugoslavije je povabil mladino iz drugih držav, naj sodeluje pri tej pomembni delovni akciji jugoslovanske mladine, ki bo pomembna nadaljnje utrjevanje tradicionalnega prijateljstva mladih ljudi z vsega sveta.

Trasa od Beograda do Djevdjelije še ni dokončno določena, vendar je že v načrtu, da bo cesta speljana mimo Velike Plane, Svetozareva, Paračina, Niša, Leskovca, Vranja, Kumanova, Skopja in Titovega Velesa. V Srbiji bodo najprej začeli graditi odsek med Paračinom in Nišem. Računajo, da bo celotna magistrala zgrajena do leta 1963. I. brigada Staneta Zagarja, kateri je naše podjetje pokrovitelj, je odšla med prvimi. Naselila se je v kraju Prilipi. Pri obisku brigade smo jim izročili pozdrave celotnega delovnega kolektiva in jim čestitali za dosežene uspe-

he. Nato smo jim izročili darila v obliki športnih rekvizitov in cigaret. Brigadirji so nas zelo priščno sprejeli z brigadirskim pozdravom HO-RUK-BUM ter se zahvalili za obisk, nato smo si ogledali naselje, se udeležili kosila, ki je bilo zelo okusno. Brigada je v zelo težavnih razmerah začela s pripravljalnimi deli, vendar je imela izredno dobre uspehe. Pripovedovali so nam, da so postavili šest barak, štabne prostore, kopalnico, kuhinjo, prekopali so zelo težaven teren za vodovod, tako da imajo v naselju že tudi vodovod. Rezervoar so jim pomagali izkopati domačini. V brigadi so vsi zelo pridni, saj je bila brigada proglašena za udarno že 1. aprila. Po obisku smo se slikali, tako da smo povečali število članov brigade s tov. Zalokarjem in Primožičem od 120 na 123. V tej brigadi je pet mladincev iz našega podjetja in 20 mladincev iz Tržiča, drugi so iz ostalih krajev Gorenjske. Brigadirji so se tov. Ogrisu zahvalili za slikanje, nam zaželeli srečno potovanje, mi pa njim še veliko uspeha pri delu!

H. H.

NOVA PEKARNA ZAČNE S POSLOVANJEM 1. MAJA

Pričakujemo, da bodo izdelki nove pekarnice res kvalitetni. Nova pekarna ima najmodernejšo peč in njeni prostori so dovolj veliki, torej je tudi kruh dober. Upamo, da bo nova pekarna poleg belega in črnega kruha, zemelj in rogljičev izdelovala še drugo pecivo in tudi preste. Nekateri si želijo zopet koruznega in rženega kruha in tudi kak štrukeljček bi bil zaželen.

Svet za obrt je na zadnji seji sklenil, da se prodajalna kruha na Trgu svobode ne sme ukiniti.

ELEKTROTEHNIČNO SERVISNO PODJETJE

Maja začne poslovati »pri Badelniku« na Koroški cesti elektrotehnična servisna delavnica,

VAŽNO za bivše borce in aktiviste v NOV

1. Vsi bivši aktivni borci — partizani in aktivisti, ki so organizirano delali za narodnoosvobodilno borbo, imajo pravico, da se jim ta doba prizna v delovni staž, v večini primerov dvojno ali pa enojno. To je predvsem važno za tiste tovariše, ki so pred upokojitvijo, in za tiste, katerih napredovanje je odvisno od delovne dobe. Kdor potrebuje tako potrdilo, naj vloži zahtevo za izdajo le-tega pri občinskem odboru ZB. Ta zahteva (prošnja) pa mora biti obrazložena in mora in s kom je prizadeti delal za NOV. Zraven je treba priložiti še pismeni izjavi dveh prič (v dveh izvodih), katerima je poznano sodelovanje prosilca. Podpisi prič morajo biti overljeni na občinskem ljudskem odboru. Tako zahtevo pregleda posebna komisija pri občinskem odboru ZB, ki nato pošlje ves material Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje, pri katerem je ustanovljena posebna komisija iz bivših borcev, ki izda nato dokončno potrdilo. Okrajni odbor ZB torej ne bo več izdal teh potrdil in naj se tovariši v tej zadevi ne obračajo več nanj. Vsi tisti, ki bi zahtevali navedeno potrdilo drugje in ne pri občinskem odboru ZB, bodo po nepotrebnem izgubljali čas.

2. Okrajni odbor ZB bo organiziral temeljit zdravniški pregled za bivše borce in aktiviste, ki niso zdravi. Gre za tiste tovariše, ki sami čutijo, da niso zdravi, pa po redni poti iz kakršnihkoli razlogov ne pridejo do zadostne zdravniške pomoči. V poštev pridejo vsi, ne glede na to ali so v delovnem razmerju ali ne. Tisti, ki čutijo, da so bolni, naj se prijavijo občinskemu odboru ZB, ki bo nato poslal predloge za zdravniški pregled okrajnemu odboru ZB. Gre za to, da se tistim, ki so bolni, omogoči učinkovito zdravljenje.

3. Občinski odbor ZB išče osebo, ki bi bila večša pisarniških del, in ki bi jo zaposlil s polnim delovnim časom. Jasno je, da imajo prednost udeleženci iz NOV ter njihovi svojci. Ta oseba bi opravljala vsa administrativna dela za ZB, za sindikat ter za vojaške vojne invalide. Kdor bi želel nastopiti službo na tem delovnem mestu, naj se prijavi občinskemu odboru ZB.

ki jo bo odprl zasebnik Jernej Naglič. Nova delavnica bo popravljala po stanovanjih električne napeljave in naprave, v delavnici pa aparate. Delavnica je zaželen.

MLIN »SMUK«

S 1. majem prevzame mlin v Retnjah v najem Marija Smuk. — Usoda obrata »Popovič« še ni znana. — Mlin ima veliko zmogljivost in je uporaben le za mletje žita za trgovino, ker je treba hkrati usuti vanj več tisoč kilogramov žita. Po novih predpisih mora imeti mlin, ki melje moko za trgovino, pralnice za žito. Te mlin nima, nabava pa bi stala najmanj milijon dinarjev. Od najemnice bo odvisno, ali bo mlin mletel dobro moko, da bodo kmetje zadovoljni. V tem primeru bo mlin dobro uspeval.

Bogata žetev internih nastopov

VIII. interni nastop je bil 3. aprila. Predstavili so se naslednji gojenci: Marjetka Pirih, Zdenka Lavička, Francka Smejic, Marjetka Kristan, Marinka Meglič, Marija Zupan, Metka Maksimov, Sonja Šter, Peter Meglič, Rajko Solar, Marija Ovsenar, Katarina Lavš, Janez Perko, Marija Cerar, Marjeta Mežek, Breda Bertonec. Iz višjih razredov pa Zorka Zazvonil in Tatjana Stritih. Vsi navedeni so gojenci klavirskega oddelka. Nadalje so nastopili še učenci iz oddelka za godala: Janez Zazvonil, Samo Šter, Boris Eržen (violina) in čelist Janez Bedina in Rudi Ahačič. Vsi nastopajoči so se potrudili, da so svoj program čim bolje izvedli.

10. aprila je bil IX. interni nastop. Gojenci so izvajali program iz domače in tuje glasbene literature in je bil po vsebini še posebej zanimiv, ker je v nekaterih točkah obsegal standardna muzikalna dela. Tudi izvajanje je bilo na dostojni višini. Številno poslušalstvo je z zanimanjem sledilo programu. Razen dveh violinistov so program izvajali gojenci klavirskega oddelka. Tokrat so se nam predstavili: Darja Kryštufek, Stanko Kemperle, Lučka Živec, Jožica Šter, Vinko Kozar, Marjetka Pirih, Janko Kopač, Nada Vrhovnik, Marija Avsec, Maks Ošabnik, Zvonka Pretnar, Sonja Vidmar, Tatjana Salberger, Breda Ahačič, Marija Kralj in Marija Mehle. Iz violinskega oddelka pa Marjan Grm in Simona Valjavec.

X. interni nastop je bil 17. aprila. Obsegal je kar 27 točk. Tudi ta nastop je bil po vsebini pro-

grama dokaj pester, ker so nastopili gojenci iz raznih oddelkov. Izvajanje celotnega programa je bilo dokaj živahno in sproščeno. Pri tej produkciji so nastopili večinoma gojenci od I. do III. razreda, ki so s svojo pogumno glasbeno igro navdušili do kraja zasedeno dvorano. Iz višjih letnikov pa so nastopili 4 gojenci. Njihovo izvajanje je bilo že združeno z določenim samostojnim glasbenim izrazom. Nastopili so sledeči mladi pianisti: Darja Kryštufek, Tatjana Ahačič, Marjetka Regajs, Lučka Živec, Zdenka Lavička, Breda Eržen, Travica Rozin, Alenka Dovžan, Jelka Kokalj, Irma To-

Mladi glasbeniki so se že tretjič predstavili

Glasbena šola je doslej priredila že tri javne glasbene večere, ki so zelo dobro uspeli. V sredo, dne 23. aprila, je bil tretji javni nastop gojencev. Prireditelj je bila posvečena VII. kongresu ZKJ, obletnici ustanovitve OF in delavskemu prazniku 1. maja. Na tem koncertu sta sodelovala pevska zbor obeh osemletk, ki ju je spremljal šolski orkester. Zbora vodita tov. Debeljakova in Slabe. Odpela sta Radovana Gobca »Pesem o svobodi« in »Lepo je v naši domovini biti mlade«. Pevski zbor osemletke heroja Bračiča pa je nato zapel Radovana Gobca pesem »Bratovska« ob spremljavi orkestra. Nato pa je pevski zbor osemletke heroja Grazerja zapel še Nedved-Tomčevo pesem »Hajd na noge«, prav tako ob spremljavi orkestra. Močna zasedba pevskih zborov je ustvarila svečano vzdušje v dvorani. Mladi izvajalci so bili deležni topliega odobravanja.

Sledile so solistične točke. Prva

mažin, Aleksandra Trček, Maksa Štumfel, Mitja Koren, Vasilija Pezdir, Marija Kavar, Majda Čarman, Dušan Koren, Majda Grm, Simona Rotar, Marija Hirsšel, Vida Primožič, Breda Bertonec, Sonja Vidmar, Vika Jazbec, Boris Eržen in Vanja Ošabnik. Iz godalnega oddelka odseka za violino pa je uspešno izvedel točko Jože Rakovec. Rado Pančur je lepo odigral na trobenti slovensko narodno. Poslušalstvo je vsakega posebej nagradilo s toplim aplavzom. Vse navedene izvajalce so skrbno pripravili pedagogi: Erženova, Martinčičeva, Ahačičeva, Debeljakova, Schweiger, Foršek, Vesely in Ahačič. Tov. ravnatelj je ob zaključku sporočil, da bodo sledili še nadaljnji interni kot javni nastopi.

je nastopila mlada Breda Eržen, ki je s temperamentom zaigrala na klavirju Gurlittovo skladbico »Pogumno napreje«. Sledila ji je Vasilija Pezdir, ki je lepo zaigrala Fleglovo skladbico »Pri družinskem ognjišču« in Kabalevskega »Pesimo«. Gurlittovo skladbico »Bilo je nekoč« je z občutkom zaigrala mala Sonja Šter. Mali violinist Janez Zazvonil je prijetno in samozavestno odigral ljubko Mozartovo skladbico »Ples«, ob skladni spremljavi njegove sestre. Vera Vuk pa je prisrčno zaigrala slovensko narodno v priredbi Pavčiča. Skrjančovo skladbo »Na vasi« je lepo interpretirala Marija Ovsenar. Sledila ji je Nataša Markelj, ki je estetsko pravilno in z muzikalnim dojmom zaigrala Haslerjev Menuet. Posebno pa je presenetil nastop tenorista Rudija Kavčiča, ki je z lepim sočnim in lirčno-patetično obarvanim tenorjem odpel Gerbičevo »Iz gozda so ptice odplule« in Ravnikovo pri-

redbo koroške narodne »Dober večer, ljubo deklet«. Izvajalec je bil deležen topliega aplavza. Kabalevskijev »Počasni valček« je z lepim glasbenim izrazom odigrala Marija Cerar. Sledil ji je nadarjeni Maks Ošabnik, ki je z resnično patetiko ustvaril »Lutkin pogreb« skladatelj Čajkovskega. Tudi trobenta se kot solistični instrument prišteva k pomembnim solističnim glasbilom, ki ustvarja s svojim svojstvenim tonskim izrazom posebno tonsko plastiko. To nam je dokazal mladi kornetist Rado Pančur ob izvajanju slovenske narodne skladbice »Ko dan se zaznava« v priredbi Koruna. Za svoje izvajanje je bil nagrajen s spontanim aplavzom. Schumanovo skladbo »Veseli kmet« je lepo zaigrala na klavirju Zvonka Pretnar. Staničevo »Segavo« je z efektno in živahno muzikalno gesto odigral nadarjeni mladi violinist Boris Eržen. Diabellijevo Sonatino je na klavirju stilno pravilno in z občutkom odigrala talentirana Nuša Regvatova. Tudi tokrat je nastopil marljivi čelist Janez Bedina, ki je občuteno zaigral Raffovo Kavatino. Polno liričnega občutja vsebuje Griegova skladba »Čuvajeva pesem«, ki jo je izrazno lepo interpretirala Tatjana Salberger. Iz zakladnice romantično-liričnih stvaritev, ki od izvajalca zahtevajo še posebej obvladaje tehnike, nam je mlada in nadarjena violinistka Anka Ahačič posredovala vedno lepo serenado skladatelja Tosselija. Za zaključek pa je rutinirani čelist Rudi Ahačič odigral tehnično težavno skladbo Kochov »Švedski ples« in tako uspešno zaključil program tega koncertnega večera. Odlično klavirsko spremljavo je pri večini solistov oskrbel prof. Olga Erženova, izvzemši pri tenoristu, ki ga je spremljal France Slabe. Za uspešno izveden glasbeni večer velja priznanje vsem pedagogom, ki so vložili mnogo truda, da je koncert lepo uspel.

Iz partizanskih dni

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Iz prsi mu je brizgal močan curek krvi. Ponovno se je usulo železje iz več mitraljezov naenkrat. Splazil bi se rad do Nikole, toda šarec ni smel utihniti, saj bi to pomenilo smrt morda za vse. Nikola me je pogledal s svojimi lepimi črnimi očmi in preko njegovih ustnic je zdrknila beseda: »E, brate Slovenac«, potem mu je roka klecnila, trudno je zaprl oči, ko da je truden in da hoče zaspati. In res je zaspal, toda za vedno. Veselega 18-letnega Nikole ni bilo več. Nisem mogel drugače, kakor da sem se za spoznanje pomaknil v levo in stisnil Nikolino oko, ki je bila iztegnjena proti meni. Nikolina roka je bila že mehka in brez življenja. Nekaj me je stisnilo za grlo in roka je tesneje zgrabila za orožje. Hudiči, to nam boste še drago plačali!

Glavnina naše zasede je uvidela brezupen položaj naše desetine, zaradi česar je z vsem orožjem udarila po »zelencih« v jarku in s tem ščitila naš umik. Pri umiku smo imeli pred seboj preteči okrog 100 metrov popolnoma ravnega in čistega

terena, ki so ga »zelenci« popolnoma obvladali. Kljub temu, da smo bili pod točo krogel, smo se vendar posvetovali, kaj storiti z Nikolo. Bili smo si edini, da mrtvega tovariša ne bomo pustili. Za pokop ni bilo časa, pa tudi zemlja je bila zmrzla, da ne bi mogli izkopati groba, pa tudi riskantno bi bilo kakršnokoli nepotrebno premikanje. Branko je prevzel nalogo, da pojde prvi preko čistine z mrtvim Nikolo, a vsi drugi ga bomo ščitili. Plaže se po trebuhu s truplom Nikole ob svoji desni strani je Branko počasi napredoval preko čistine, a mi smo tačas tolkli po »zelencih«, kolikor se je dalo, tako da smo jim le onemogočili uspešno dejstvovanje na čistino. Le še nekaj korakov je manjkalo Branku, da doseže rob, ko se je nenadoma ustavil. Nikolino opasč se je menda zapel za neki štor, dih nam je zastal, toda na srečo je Branko spet krenil in dosegel zaklon za robom. — Bil je na varnem. Sedaj smo se pričeli eden za drugim umikati preko čistine. Jaz in Tomo sva bila na vrsti zadnja, ker sva

bila na skrajnem robu. Poleg naju je ležal Krsto, vesel in dober tovariš, doma nekje iz Podravine. Vrsta je bila na njem in preden se je zapodil preko čistine, nama je še rekel: »Čuvajta se!« Tik pred sosednjim robom je padel, se obrnil vznak in negibno obležal. Izza roba se je pognal Branko in potegnil ležečega Krstana preko roba. Na vrsti sem bil jaz, medtem ko je Tomo bil zadnji. Tudi midva sva srečno prišla preko čistine na drugi rob. Od 10 nas je sedaj samo še 8. Poleg mrtvega Nikole je negibno brez življenja ležal tudi Krsto, ki mu je nad levim ušesom zevala velika rana. Počasi smo se pomikali za robom proti položaju naše glavne zasede. »Zelenci« niso več mislili na to, da bi pomagali svojim pajdašem v obkoljenem oporišču, pač pa so gledali, kako bi jo čimprej pobrisali, zato je tudi naša desetorica bila deležna njihovega silovitega napada, ker smo jim bili na poti pri umiku. Ko kuščarji so se plazili po jarku, kolikor naglo se je dalo. Mi smo se že bližali našemu glavnemu položaju, ko je prihitel kurir. Hotel je nekaj reči o hitrejšem umiku, češ da se umika tudi glavnina, a je ob pogledu na dva mrtva tovariša, ki smo ju nosili, nekaj zagodel in izgubil. V istem času so se na jasnem nebu pojavila tri letala,

ki so se lesketala v soncu. Začela so krožiti in kmalu se je na naš glavni položaj usula toča bomb, a po našem robu so sikale krogle iz avionskih mitraljezov. Prilepili smo se na beli sneg. Bili smo sigurno izvrstne tarče, a na srečo smo ostali brez nadaljnjih žrtev. Hujše pa je bilo na glavnem položaju, kjer je bombni in mitraljeski napad zahteval dva mrtva in štiri težko ranjene. Dosegli smo glavnino naše čete in nato smo se umikali proti bližnjemu gozdu. Naša naloga tu je bila izvršena. Napad je bil odbit. Naše druge edinice so oporišče zavzele in se umaknile. Vsako vztrajanje na tem položaju bi pomenilo nesmiselno izpostavljanje borcev napadom iz zraka. Po kake trideset uri hoda med hišami in po jarkih med grmovjem smo dosegli rob gozda. Čeprav je bilo drevje golo, je vendar gozd za nas pomenil le gozd in tu smo bili srečnejši ko pa daleč v ravnini. Skoz do gozda so nas spremljala letala z odmetavanjem manjših bomb in obsipanjem krogel iz mitraljezov. Na srečo nismo imeli več mrtvih, samo nekaj ranjenih. V vasi poleg gozda smo si sposodili lopate in na obronku gozda je zrasla v zahajajočem soncu v črni zemlji zevajoča jama. V jama smo položili štiri naše mrtve tovariše. Enega poleg druge-

Pisma naših bralcev

NA LEP VIDEZ NIČ NE DAMO

Drva, zaboji, stari železni so-di in vsa mogoča navlaka stoji ob hišah ob glavnih cestah in ulicah in čudimo se, da prizade-ti tega ne vidijo. Če koga opozoriš, da takoj odgovor, da Tržič ni Ljubljana. Torej je naše mesto lahko zanemarjeno? Kako lični in lepo urejeni so drugi kraji, ki so gospodarsko mnogo šibkejši kot naše mesto. Izvolje-na občinska komisija za urbanizem in parkovno ureditev ter za ceste bi morala iti od hiše do hiše, ugotoviti stanje in prizade-te pisмено pod zagrožitvijo kaznovanja pozvati, da odstrani-jo navlako. Če ogleduje posebna občinska komisija podstrešja, da se tam odstrani požaru nevar-ni predmeti, naj izvoljena komi-sija, ki ima kot dolžnost skrb za lepoto kraja, vsaj enkrat iz-vrši ogled mesta.

TRŽIŠKI VODOVODI

Iz vodovodne pipe je v neki hiši pritekla v posodo tudi ži-valca »živa nit«. Seveda je sani-tarni inšpektor takoj izdal do-ložene odredbe in komisija stro-kovnjakov je že iskala vzroke, odkod je črv zašel v cev. Ukrep-i bodo precej ostri. Vse barake, kočure in pasje hišice ter hleve v okolici vodovodnega za-jetja bo treba odstraniti, ves prostor okoli vodnega zajetja pa bodo ogradili z gosto pleteno bo-dečo žico v valjih, da ne bodo niti psi niti mački mogli v bli-žino zajetja. Res se je v zad-njih nekaj letih razpasla pri nas navada postavljanja nekakih ko-čur, katere uporabljajo lastniki kot weekend hišice ali pa kot hlevce za krave, koze in zajce. Posamezniki redijo pri teh ko-

čurah po enega ali celo več psov. Celo celovski časopis je lani pisal, da zidamo pri nas le-pe nove hiše, zraven pa pripom-nil, da postavljamo kočure, ki kvarijo okolico. Kdo je sploh do-volil postavljati vse križem grde koče in to celo v najbližji okoli-ci vodnega zajetja, ki daje vo-do tisočem prebivalcev? Znano je, da psi prenašajo trakuljo in da sodobne tovarne mesnih iz-delkov pariyo surovo suho svinj-sko meso, da se uničijo ikre, pri nas pa smo v tem pogledu vse preveč popustljivi. Davek na pse je vsaj desetkrat premajhen! Pri nas ni nobenega kraja, kjer bi morali imeti psa čuvaja. Pa tudi koze in ovce mnogokrat tri-pijo na raznih boleznih, puščajo odpadke v okolici vodnega za-jetja in se res vprašujemo, za-kaj naj tisoče prebivalcev živi v strahu, da je voda onesnažena. Kdor želi rediti živino iz vse-lja, naj se mu dodelijo prostori, kjer ne bo pokvarjen estetski pogled na naravo zaradi grdih barak.

KAKO JE, PA BI NE SMELO BITI

Stopil sem v trgovino (ni važno, katero, saj je v mnogih trgo-vinah podoben sprejem) in čakal, da pridem na vrsto. Prodajalke in prodajalci so res marljivo stregli, toda gospodinja je imela na listku napisano še celo vrsto predmetov, ki jih mora kupiti. Rad bi kupil malenkost, toda čakal sem nanjo zelo dolgo. Ne-voljen sem bil, ker bi prodajalec zamudil samo eno minuto, če bi mi dal zeleni predmet. Ampak to še ni najhujše. Ko sem prišel na vrsto in povedal, kaj želim, so mi rekli, da tistega nimajo. Kako lepo bi bilo, če bi prodajalec tisti hip, ko vstopi kupec

v trgovino, povprašal, kaj želi. Silno vesel bi bil kupec, ko bi videl, da se nekdo zanj pobriga, in raje bi počakal, ali bi takoj izvedel, da tistega blaga ni na zalogi.

Tudi v gostilno ali kavarno zaidem. Tam tudi včasih doživim zgoraj opisani doživljaj. (Toda so primeri, da natakarka že prvi hip vpraša, kaj gost želi.) Se vam ne zdi nerodno, da sliši vsa gostilna, da želite nekaj naročiti? In če želite plačati, zakaj je treba večkrat ponoviti svojo željo? Nikakor ne morem dou-meti natakarjev, zakaj nočejo denarja takoj, ampak šele čez nekaj časa. (To sem doživel ne v Tržiču, ampak v Ljubljani.) Toda doživel sem tudi, da je natakarka tisti hip, ko je bilo v kozarcu samo še malenkost pi-jače, že pritekla s vprašanjem: »Saj bova še enega, kajne?« Pa me je zapeljala in sem še naročil, ko sicer ne bi. Včasih bi kdo tudi kaj pojedel. Zakaj natakarkar sam ne ponudi golaž in klobaso? Pa tudi gostov se bojim, takih, ki takoj stopijo k meni in mi na dolgo in široko pripoveduje kako zadevo, ki me prav nič ne zanima. »Naramniki« jim pravimo Tržičani in silno hvaležni bi bili gostje, če bi upravnik ali natakarkar »povabil« naramnika, naj pusti njegove dobre goste pri miru!

Večkrat se mi je že zgodilo, da v tukajšnji edini trgovinici za čevlje ni bilo dobiti zelenih čevljev bodisi za otroke, bodisi za odrasle. Priznati moramo, da je izbira čevljev res majhna in da ni čudno, če hodijo ljudje v Kranj ponje. Čudno se to sliši; doma izdelujemo vsak dan na stotine parov čevljev, a kupiti

jih po svoji želji in potrebi ne moremo. Zatorej naj tovarna Pe-ko, ki je naša največja tovarna čevljev, priskrbi dovolj velik lo-kal in ga opremi z bogatejšo iz-biro. Lokal naj reprezentira svoje podjetje, saj uživa vendar sloves največje tovarne čevljev v Sloveniji. Tržičanom pa bo ustrezno, saj bi radi kupovali čevlje doma. Izgovor, da lokalov ni, ne drži, saj jih odstopamo celo tujim podjetjem.

Večkrat slišimo, da ni mogoče dobiti vajencev za trgovsko stro-ko. Zakaj? Poklic ni težak, za-hteva pa dovoljno mero spret-nosti, prijaznosti in predvsem poštenja. Trgovina bi morala tudi sama kaj storiti, da bi pridobila nov kader. Zdaj, ko se bližamo že zadnji četrtini šolske-ga leta, naj bi s poučnim predav-anjem v zadnjem, to je v osmem razredu, obrazložili delo, zahteve in ugodnosti v trgov-skem poklicu. Vsak učitelj ali profesor bo rad odstopil uro moralike takemu pogovoru z učenci in trgovci, in morda ne brez uspeha.

SOS TRŽNEMU INŠPEKTORJU

19. aprila solata v Tržiču kg 200 din;

19. aprila solata v Mariboru kg 160 din.

Kaže, da je iz Kopra do Mari-bora bliže kot iz Kopra do Trži-ča. Solata v Kopru na debelo 19. aprila kg 110 din. (Povzeto po ceniku v Slovenskem poročevalcu).

POPRAVEK

Zobna ambulanta za odrasle: Tov. Franc Eržen, dentist, ordi-nira vsako soboto od 7. do 13. ure, (ne od 13. do 19. ure).

Upravnik:
Dr. Stanko Živec

ga smo položili Nikolo, Krsto, Bora in Joča. Nič ni bilo cvet-ja, nič petja žalostink, nič cere-monialnih govorov. Mlade fante je začela pokrivati črna prst, okrog groba pa je stala cela četa v resnični žalosti tretpetajo-čih src, katerih roke so trdno stiskale orožje kot edino stvar, s katero homo lahko poplačali krivce. Zopet smo plačali krva-vi davek za svobodo. Sonce je zašlo in na zemljo se je začel spuščati mrak. Sledil je zbor ce-lega bataljona. Komandant bat-aljona nam je sprégoval par besed. Takoj za tem je bil kratek sestanek članov SKOJ, kjer nam je sekretar povedal, da bo sledil takojšnji pohod, nekaj besed o nemško-ustaški ofenzivi, ki so jo tedaj pričeli Nemci in ustaši na celotno področje Slavonije, o tem, da ne bo večerje in da smo mi tisti, ki moramo dajati s svojim ponaša-njem vzgled, kar smo vsi dobro vedeli. Po preteku pol ure je kolona že zavila po gozdu v hrib. Mraz je popustil in led je jenjal. To noč smo hodili tudi po po-polnoma novi poti, to je po celem snegu in smo hodili v neki meri laže kot po ledu. Celo kolo-ne so menjali zaradi tega, ker so prvi pač morali gaziti cel sneg, ta pa je bil ponekod prav debel. Naš pohod je šel v smeri Kutjeva, seveda ne naravnost, pač pa daleč okoli po gozdna-

tem področju. Od pohoda prejš-nje noči in od celodnevne borbe brez vsake hrane smo bili izmu-čeni in utrujeni, da smo res tež-ko hodili. Tistim, ki niso vedeli, kam in kje je naš cilj, je bilo laže. Tistim, ki smo vedeli, kje je naš cilj, pa je bilo teže — Kutjevo — prekleto daleč je to in pot bo težka. Ko smo hodili kake tri ure, so začeli prvi borci omahovati, toda bodrili smo eden drugega, eden drugemu pomagali in pot smo zmagovali. Če se je kdo zgrudil v sneg, smo ga dvignili, mu nekaj časa po-magali, dokler podzavestno ni začel hoditi zopet sam. Jaz in Tomo sva menjajoč nosila naji-nega »šarca«. Bil je težak in zdelo se mi je, da postaja težji, vsako uro in vsak kilometer, dokler se mi končno ni zdelo, da me bo zdaj, zdaj pritisnil k tlom. Po koloni so zopet rajžala povelja: drži zvezo, komandir prve na čelo, čelo počasneje, pet korakov odstopanja, tišina, začelje hitreje itd.

Ta povelja so bila dobra stvar, ker so človeka dramila, saj povelje je bilo treba brez-pogojno prenesti na drugega to-variša, kajti kdor tega ne bi storil, bi lahko povzročil marsi-katero hudo stvar, saj je bila to edina najhitrejša zveza v po-hodu. Začeli smo se spuščati v ozek žleb. Snega je v tem žlebu zaradi snežnih zametov bilo go-

tovo več kot meter. Sneg je bil moker, zaradi česar smo ga še teže gazili. Padali smo na levo, na desno, naprej in nazaj. Ko-lena so se mi šibila, vse telo je drhtelo, v grlu je dušilo in imel sem občutek, da bo zdaj, zdaj vsega konec. Silno se me je oklepala želja, da bi sedel v hladen sneg, saj bi tu bilo tako prijetno počiti. Ravno pred menoj je iznenada sedel v sneg Branko. — V hipu mi je skozi možgane šinila misel, to pomeni konec, samo počivati nikar. Spet sem dobil moč in pričel sem Branka pregovarjati, da vstane. Nič ni pomagalo. Tudi vzdigoval sem ga, pri čemer mi je pomagal tudi Tomo, pa nič. V popolni nemoči sem vzdihnil: »E, da nas vidi Nikola ali Krsto?« Ko da sem mu dal čarobno zdravi-lo, se je Branko z muko dvignil in stokajno pričel gaziti v vrsti pred menoj in po vseh štiri-h, ker smo se pričeli ravno vzpenjati po žlebu navzgor. Žleb-nate poti navzdol in navzgor je bilo 1 km. To noč je skozi kolo-no mnogokrat potovalo ime Ni-kole, Krste, Bora in Joče. Da, to noč smo govorili njihova imena mi, a jutri bodo mogoče drugi naša. Pred očmi sem imel Nikolo. »E, tovariši ti moj dra-gi! Kako si še včeraj bil vesel, ko sva vriskaje v Drenovcu še plesala in igrala kolo. Koliko sva se prešalila, koliko sva se

pogovarjala o svojih domovih, o najinih materah. Tvoja mama te bo zaman čakala na pragu. Ko-liko noči sva prespala pod enim plaščem, koliko čikov sva sku-paj pokadila! Še pred dvanajsti-mi urami sva skupaj ležala na tistem usodnem obronku ceste in tolkla po »zelenicah«, sedaj pa malo proč od tega obronka po-čiva odet s toplo črno domačo zemljico in nič več ne rabi mo-jega plašča. E, brate! oster udar-ec v obraz me je zdramil. Bol-ničarka Mara me je tresla z vsjo močjo za rame. Sedel sem v snegu, poleg mene pa tudi To-mo. Mara, bolničarka, je bila je-klo. Tresla je nekaj časa mene, nato Toma in ko se le nisva zdramila, je vsakega udarila v obraz, kolikor je mogla. To je pomagalo. Počasi sva se zdrami-la in poslušno sva stopila v ko-lono, saj nisva niti dosti zaosta-la, kar je pomenilo, da sva pravkar sedla. Šarca sva sedaj no-sila oba, in sicer sem ga držal jaz za cev, Tomo pa za kopito. Bil je strašno težak. Spet sem hodil in spet sem mislil na Ni-kolo. Ugibal sem, koliko in kdo od nas bo neki prišel do konca, do svobode, od teh, ki smo bili ta dan v tej koloni.

Sli smo dalje in bilo je ravno tako kot včeraj, samo da sedaj ni bilo med nami Nikole, Krsta, Bora in Joče in še mnogo drugih. Stane Mešič

STEZE IN POTA OKROG TRŽIČA

XVIII. Ob desnem bregu Tržiške Bistrice navzdol — Od Tržiča mimo Loke in Brezovega do Podbrezja

Spomladi, ko si želimo sonca, ne bomo zavili v ozke doline severno od Tržiča, ki so še vse mokre in hladne, ampak uberemo raje pota na jug, na sonce. A po cestah ni prijetno hoditi (prah in promet!), zato bomo poiskali samotne steze.

Pot ob vodi je vedno prijetna in zanimiva. Voda je vedno živa, delavna, zato mikavna. Hoja ob vodi ne more biti nikoli enolična, nikoli dolgočasna. Slika se na vsak korak izpreminja, šum vode nam polni ušesa, pa tudi raste ob vodi je drugačno kot po pobočjih okoli Tržiča. Zato vas vabim na prijeten izprehod ob Tržiški Bistrici navzdol.

-o-

V Tržiču se izteka v Bistrico njen glavni pritok Moščenik. Od tega sotočja navzdol se dolina Tržiške Bistrice vedno bolj širi. Rečna struga je ob sotočju pomaknjena docela pod pobočje Stolca, pod cesto, ki vodi ob pobočju na Bistrico in dalje pod gorami. Šele ob koncu Voj zavije Bistrica proti jugovzhodu, prečka počez svojo dolino in se primakne k strmemu pobočju pod Veliko mizico. Tu se stekajo vanjo rake, ki so za potrebe Bombažne predilnice in tkalnice zgrajene vzdolž kolodvorske ceste.

Padec reke je v tem delu še vedno velik, v strugi opazimo večje in manjše prečne lesene pregrade, preko katerih voda preskakuje. — Pridemo do hiš v Spodnji Preski in tu gremo čez most na desni breg Bistrice. Reka teče mimo Preske in za tovarno čevljev »Peko«. Še malo niže je ob njej lesno industrijsko podjetje. Mimo tržiškega kolodvora pridemo v Trajbah. Pred poslopjem napravlja reka ovinek, na katerega udarni strani je sila vode tolikšna, da je bilo treba desni breg struge obzidati in ga s tem ubraniti pred razdiralnim delom vode. Malo niže navzdol sledi še en rečni ovinek. Reka se primakne docela pod pobočje na levem bregu, pod Ljubljansko cesto. Podor v tem pobočju je sicer že star, vendar bo treba zanj le poskrbeti, ker sega z zgornjim delom že skoro do ceste.

Hitrost rečnega toka je še vedno velika, v strugi so večje in manjše brzice, voda tu preskakuje preko kamenja. Na desnem bregu reke je tu nad Trajbahom pod vasjo Bistrica razvita prva terasa v višini 500 m. Ustrezajoča terasa na levem bregu ni izdelana.

Vzporedno z reko poteka tu železniška proga. Pot nas vodi proti jugu, čez mostiček, pod katerim pridere v reko le ob večjem deževju manjši potoček izpod vasi Bistrica. Pod prodnatimi terasami, ki so med Tržiško Bistrico in cesto, ki vodi iz vasi Bistrica proti Kovorju, lepo razvite v treh stopnjah, nas vodi pot dalje proti jugu, do tržiške pilarne. To je manjši obrat kovinarske stroke, ki je začel v Tržiču obratovati že leta 1920. Pred vojno je izdeloval po 60 tisoč pil in rašpelj na leto. Izdeluje mnogo vrst pil in je poleg prevajalske in rešetke edina pilarna v Sloveniji. Do leta 1954 je pilarna obratovala v majhnem poslopju nasproti tržiškega kolodvora. Do 1. maja 1954 pa je bilo dograjeno novo večje poslopje v Protju v bližini železniškega mostu čez Bistrico.

Pri tem mostu preide železniška proga z desnega na levi breg Bistrice in se začne močno dvigati ob ježi terase navzgor proti Križam.

Nadaljujemo pot ob desnem bregu Bistrice, čeprav bi lahko prešli čez most pri pilarni na levi breg reke, po katerem vodi prijetna izprehajalna pot mimo ruševin nekdanje opekarnice, ki je stala pod Pristavo, in še dalje ob rakah proti jugu do manjše elektrarne ob Tržiški Bistrici.

Na desnem bregu pa nas pot pripelje mimo dveh lesenih hišic (Bistrica pri Tržiču št. 134 in 135). Na ovinku pod hišicama je Bistrica že izjedla plast prodne aluvialne naplavine in erodira že diluvialne konglomerate ob strugi.

Južno odtod so še tri lesenjače. Tu smo v višini 470 m. Na naslednjem ovinku reka tudi že odlaga naplavine.

Pot nas vodi v klanec, po ježi prve terase. Pod njo je voda naplavila že toliko proda, da se cepi v več rokavov; sredi struge so majhni otočki, nasuti s prodom in mivko, porasli z vrhami in jelšami. Pod klanecem, po katerem se dvigamo, se pa rečni tokovi spet združijo v enotno strugo. Od tu dalje Bistrica ne odlaga več dosti naplavin, a na ovinkih precej ruši breg, da ga je bilo treba zaščititi pred razdiralno silo vode z bruni in kamenjem.

Po mehki poti gremo dalje ob vodi navzdol. Pri smrekovem gozdičku, na ovinku reke nas močno šumenje vode opozori, da se ozremo na jez, ki je tu zgrajen za niže stoječo elektrarno. Jez je v višini 465 m nad morsko gladino. Od jezva vodijo rake vzporedno z rečno strugo do elektrarne.

Pod jezom opazimo v strugi spet dokaj proda in seveda dosti manj vode. Vendar je bilo na naslednjem ovinku treba zgraditi zaščito pred bočno erozijo reke iz brun in kamenja. Ob bregu srečujemo cvečote vrbe in mrke temne jelše.

Prišli smo do potoka Blajšnice, ki priteka z vzhodnega pobočja Dobrče. Malo pod nami je izliv Blajšnice v Tržiško Bistrico. Če se tu ozremo nazaj, ugledamo prav romantično sliko:

Tik pred nami je sveže zelenilo komaj ozelenelih travnikov, nad njimi se dvigajo temna, pogozdena pobočja Košutnih predgorij, nad temi blešči sneženi greben Košute, nad katerim se modri nebo, ki ga tu pa tam poživljajo beli kumulusi (oblaki kopaste oblike). Če bi kdorkoli upodobil te kontraste, bi mu komaj verjeli, da jih je kdajkoli res videl!

Smo tik pod vasjo Loka. Prav lepo vidimo vse tri bistriške terase, ki se s strmimi ježami dvigajo druga nad drugo. Pot nas vodi ob ježi druge terase ter čez mostiček čez Blajšnico. Onstran potoka leži na samem prijetna domačija (Loka 17). Od tu dalje vodi pot ob ježi terase dalje proti jugu, mi pa zavijemo po mehki stezi v levo. Steza nas vodi ob robu ježe spodnje terase. Ob stezi poteka jarek, ob njem žive leske, vrbe in jelše ter drobne trobentice in živorumene kalužnice. Tu sta med drugo in tretjo teraso razviti še vmesni dve, na spodnji od njiju je naselje Loka.

Ko pridemo po stezi do rečnega ovinka, spet opazimo veliko silo bočne erozije, ki ruši desni breg, da je bilo treba že raznih ukrepov

proti njej. Na drugi strani, na začetni, pa nasipa Bistrica velike količine proda. Pot vodi tu preko obeh jež vmesnih teras, na zgornjo — na cesto, ki vodi v Kovor. Mi pa raje izberemo potko ob vodi, ki nas mimo kozolcev privede do hiš (Loka št. 19, 20 in 21).

Na nasprotnem bregu, nasproti izlivu potoka, ki priteka tu v Bistrico z Brezij nad Tržičem, je v pobočju znaten podor. Strmo pobočje nad njim je tako krušljivo, da izpodnaša celo velike smreke. Malo dalje je osamljena hiša (Loka št. 22). Za to hišo je na rečnem ovinku zgrajen jez, od njega pa izpeljane rake vzporedno s strugo. Tudi tu je pod jezom voda bolj umirjena. Pot nas vodi proti jugu, ob drogovih električne napeljave. Smo pod vasjo Kovor, a je prav nič ne vidimo, ker je skrita za ježo terase, na kateri stoji. Viden je le zgornji del cerkvenega stolpa.

Sledi še en rečni ovinek in že smo pri dveh novih hišah na Loki, na razpotju. Če bi hoteli nadaljevati pot po levem bregu Bistrice, bi morali tu čez most in potem proti jugu po prav prijetni poti, ki vodi vzdolž Grabna. Ker pa si hočemo danes ogledati desni breg Bistrice, gremo od razpotja proti zahodu. Pri hiši ob poti (Loka št. 28) zavijemo na kolovoz, ki vodi na jug, proti Brezovcem. Hodimo ob ježi terase, v višini okoli 460 m nad morjem. Mimo njiv in sadnega drevja pridemo do Šparovca (Loka št. 35). Tudi tu je pod hišo zgrajen na Bistrici jez z Pogačnikov mlin. Do tod so speljane reke le ob levem bregu Bistrice, od tega jezva navzdol pa vodijo rake tudi po desnem bregu Bistrice.

Kmalu pridemo na Brezovo. Do sem nas bi mogla privedi tudi pot iz Kovorja, a ob vodi je pot mikavnejša, bolj zanimiva, pa tudi prijetnejša, ker je bolj mehka.

Na Brezovem stoji Pogačnikova domačija (Kovor št. 87). Mlin je v obratu le priložnostno. Ime naselju so dale breze, ki jih je bilo to okoli včasih dokaj, danes pa jih zastoj iščemo. V bližnjih Retnjah namreč obratuje tovarna lesenih cvekov, ki uporablja izključno brezov les, katerega danes dobiva iz gozdov severno od Kranja, pa tudi s Kočevskega in iz Stajerske.

Tako je razumljivo, da so na Brezovem izgubile domala vse breze. Še kratek čas hodimo ob rakah, da pridemo tik pod teraso, na kateri stoji vas Zvirče.

Pod mlinom moremo le malo časa hoditi ob vodi po mehki stezi, med mladimi smrekami in borovci. Ob ježi navzgor pelje pot v Zvirče. Tudi naša steza se začne vzpenjati ob konglomeratni terasi navzgor. Razgledujemo se na nasprotno stran Bistrice, kjer stoji tovarna lesenih cvekov v Retnjah in od koder priteka potoček v Bistrico. Bistrica se tu močno približa pobočju terase, da ob vodi ni prostora za pot. Zato se dvigamo po ježi terase navzgor. Pot nam križata kar dva potočka, malo dalje je vodni rezervoar, pod njim iztok vode in korito. Od tu teče voda po ceveh preko Bistrice v Retnje. S pobočja je vidno, da so v Retnjah rake na obeh straneh industrijskega obrata, pod katerim so jezovi. Pod Retnjami pa se rake končajo z iztokom v Bistrico. Vidimo pa tudi na jug, na gozdove in livade, ki južno odtod spremljajo strugo Bistrice. Nad nami, na desni so konglome-

ratne police. Konglomerat je mestoma avtohton, mestoma pa odlomljen od podlage.

Preden se spustimo z ježe navzdol, se še razglejmo! Na severu vidimo greben Košute, del vasi Bistrice in del Kovorja, na severovzhodu pa nam zapira obzorje Kriška gora s Tolstim vrhom, Storžec in del vzhodno od Storžca ležečih Kamniških planin. Na jugu se nam kaže manj razgiban relief, dolino Bistrice spremljajo vedno širše terase, porasle z gozdovi in travniki, v ozadju jo straži čuvar Jošt.

Zdaj se spustimo po stezi navzdol. Pridemo še do dveh močnih izvirov, ki jima sledita dva šibkejša, sicer pa tod curlja voda vsepovsod izpod konglomerata navzdol v Bistrico. Na nasprotnem bregu reke je mlad nasad sadnega drevja pod naseljem Breg.

Pot postaja vse bolj slikovita. Med smrekami in bori in češminom se odmika Tržiška Bistrica spet k levemu pobočju in se pod vasjo Breg tesno prižme k strmi ježi terase, ki se razteza proti Zdragi. Pod vasjo Breg sta dve večji golici, ki odkrivata vodoravne konglomeratne plasti.

Na razpotju smo. Proti SZ vodi pot nazaj, navzgor v Zvirče, nas pa vodi prijeten kolovoz med drevoredom in živo mejo na jug. Sredina kolovoza je na debelo nasuta z listjem, da pod nogami vse šumi. Ubiramo pot preko livad s številnimi krtinami, do manjšega vodotoka in kala. Kolovoz je nekako na sredi med strugo Bistrice in ježo njene terase. Smo v višini 435 metrov. Vzhodno odtod je na Bistrici še en jez, od katerega navzdol vodijo rake do niže ležečih mlinov.

Mimo gozdička mladih smrek nadaljujemo pot po drevoredu. Tu neke smo na južni meji tržiške občine. Ob poti nas pozdravljajo šopki rumenih trobentic, mežikajo nam rumenozelena očesa tevja, v vetriču se zibljejo rdeče-modri pljučniki, med travo čepo skromne, a lepo dišeče vijolice, na bolj mokrih tleh pa žare živorumene bahate kalužnice. Pot pod ježo nas vodi po senci, sredi sočnih livad, na levi pa se sonči osamljeni bor. Ob vodi stoječe votle, skrivenčene vrbe in temne jelše se komaj prebujajo iz zimskega sna.

Zdajci nas pot privede v neposredno bližino rak. Bistrica je tako daleč na levi, da njenega žuborenja že davno več ne slišimo. Z leve se nam pridruži kolovoz, ki vodi od reke navzgor. Še malo dalje opazimo leseni mostiček, ki poma-ga človeku preko rak. Ko nadaljujemo pot po drevoredu, se nam med drevjem na levi prikazuje bleščeča belina bistriškega proda.

Pridemo do Kuharjevega mlina. Malo niže ob rakah je mlin pri Beleju. Oba sta že v Podbrezju in oba stojata. Tu napravlja Tržiška Bistrica močan ovinek proti zahodu, tu vodi preko nje brv. Malo niže navzdol prehajajo rake z desnega na levi breg Bistrice in se končujejo pri Trnovčevem mlinu. Pod Trnovčevim mlinom je čez Bistrico most, ki povezuje Podbrezje z Dupljami. (Podbrezje je skupno ime pokrajine okrog vasi Podtabor, Britof, Srednja vas, Dolenja vas in Bistrica. Pa tudi vse te vasi skupaj lahko imenujemo s tem imenom.)

Prof. Slava Rakovec

Uspela izvedba igrice „Čarobna piščal“

Nedavno so pionirji osnovne šole iz Doline gostovali v Tržiču za igrice »Čarobna piščal«. Številno občinstvo, še posebej pa mladina, je do kraja napolnilo dvorano in je s tem ustvarilo prijetno vzdušje pri nastopajočih. Menimo, da je to najlepše priznanje in moralna izpodbuda za bodoče. Posebno priznanje pa velja požrtvovalni upraviteljici šole tov. Šinčkovi, ki je z neutrudljivo delavnostjo omogočila, čeprav v težkih razmerah dostojno izvedbo te zanimive otroške

igrice, ki jo je napisal Fabiani. — Mladi igralci so po njihovih zmognostih lepo ustvarili like posameznih vlog in tako omogočili dinamičen potek igre. Igrica je vsebovala pevske, baletne in instrumentalne vloške, kar je povečalo pestrost in vsebinsko poglobljenost v igri. Igralci kot tovarišica Šinčkova so bili nagrajeni s spontanim aplavzom. Tudi mi jim želimo še mnogo uspeha v prirejanju še nadaljnjih kulturnih prireditev.

OBVESTILA

OBVESTILO STARŠEM!

Ponovno pozivamo starše, ki imajo otroke, rojene v l. 1951, in jih še niso vpisali v 1. razred obvezne šole, da to čimprej storijo. Vpišejo jih lahko vsak dan dopoldne v osemletki heroja Grajzerja v Tržiču. Dalje obveščamo starše, da bo zdravniški pregled novovpisanih otrok 9. maja in 10. maja od 8. do 10. ure dopoldne v bivši privatni ordinaciji dr. Živca.

Ravnateljstvo osemletke heroja Grajzerja v Tržiču

OBVESTILO

Gojenci državne glasbene šole v Tržiču vladno vabijo prebivalstvo na svoj IV. javni glasbeni večer, ki bo v sredo, 7. maja ob 19.30 uri, v dvorani DPD Svoboda. Vstopnina je za odrasle 30 din, za mladino pa 10 din. Pričakujemo čimvečjega obiska! — Vabljeni!

OBVESTILO

Turistično društvo obvešča vse prebivalstvo, da bo v dneh 1. do 4. maja vozil avtobus vsak dan do gostišča »Ljubelj«. Odhod avtobusa iz Tržiča ob 13.30.

Hkrati prosi še za nadaljnje prijave razpoložljivih ležišč za turiste. Za nabavo potrebne posteljnine dobite kredit. Podrobne informacije v društveni pisarni.

KINO

1.—2. maja: Ameriški barvni film »MOZ IZ KOLORADA«.

3.—5. maja: Angleški film »LEPO JE BITI MLAD«.

6.—7. maja: Angl. film »MADLENA«.

8.—9. maja: Amer. film »OB-SOJENI«.

10.—12. maja: Ameriški barvni film »BROADVAJSKA USPAVANKA«.

13.—14. maja: Poljski film »SENCA«.

15.—16. maja: Ameriški film »VZHODNA IN ZAHODNA STRAN«.

17.—19. maja: Ameriški barvni film »BORBA V VESOLJSTVU«.

20. maja: Italijan. film »VRNITEV V ŽIVLJENJE«.

21.—22. maja: Francoski barvni film »BEL AMI«.

23.—26. maja: Ameriški barvni film »PIKNIK«.

27.—28. maja: Ameriški film »ONSTRAN V GOZDU«.

29.—30. maja: Polj. film »KLOBUK G. ANATOLA«.

POSREDOVANJA

Restavracija in prenočišče »Pri Pošti«, Tržič, išče sobarico z znanjem nemškega jezika. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj. Ponudbe poslati na upravo podjetja.

Tričlanska družina sprejme na stanovanje in popolno oskrbo predilniško delavko, ki bi bila pripravljena v svojem prostem času pomagati na kmetiji. Za vožnjo na delo je na razpolago kolo po dogovoru. Stare, Ziganja vas 31.

Skromno stanovanje kupi in takoj plača 55 letna osamljena žena. Pojasnila v uredništvu Tržiškega vestnika.

Železna otroška posteljica z mrežo in kompletna spalnica iz trdega lesa naprodaj. Plačljivo tudi v obrokih. Informacije v pisarni Turističnega društva.

Zensko kolo, dobro ohranjeno, se proda. Informacije v pisarni Turističnega društva.

Prodajam kuhinjsko opravilo s pomivalno mizo, namizni trodelni štedilnik, lijak in ena kompletna vrata. Kupci prejmejo naslov v pisarni Turistič. društva v Tržiču.

Trgovsko podjetje »Prehrana«, Tržič, prodaja star nepopolni trgovski inventar za manufakturno trgovino. Interesenti za nakup naj se zglasijo pri upravi podjetja do 10. maja t. l. Trgovsko podjetje »Prehrana«, Tržič, Partizanska 6.

AVTO-MOTO DRUŠTVO

prodaja:

1. tovorni avtomobil Renault 1½ tone, vozilo je potrebno manjšega popravila;
2. motorno kolo znamke Triumph 350 ccm, potreb. manjšega popravila;
3. motorno kolo znamke Puch 250 ccm, potreb. manjšega popravila. Cene zelo ugodne. Interesenti zglasite se pri prodajalcu.

OBISČITE ZA PRAZNIKE PLANINSKE POSTOJANKE

Planinsko društvo obvešča, da je Dom pod Storžičem stalno oskrbovan, za prvomajske praznike pa bosta odprti tudi postojanki Dom na Kofcah in Kostanjeveča koča na Dobrči. Ti dve postojanki bosta v mesecu maju oskrbovani tudi vsako soboto in nedeljo. Redno pa bosta okrbovani od 1. junija dalje.

MIHELA JUSTIN

Pretekli teden smo jo ponesli iz Kovaške ulice na njeno zadnje počivališče. Mnogi Tržičani jo komaj poznajo, saj je skromno in tiho živela in se prav tako tiho in na hitro od nas za vedno poslovila. Njeno ime pa bo ostalo v naši lokalni zgodovini stalno zapisano, saj je ona ena izmed prav redkih domačink, ki je v spomin na svoj rojstni kraj sama napisala mnoga ustna iz-

ročila iz Doline, kakor jih je še kot vedoželjen otrok poslušala od starih ljudi. Njen rokopis hrani v časti naš muzej, katerega ga je še pri življenju poklonila.

Pokojnica je bila do svoje smrti požrtvovalna in zvesta raznašalka Tržiškega vestnika, za kar ji tudi Turistično društvo hrani blag spomin.

MLEKO V PRAHU

Gospodinje lahko mleko v prahu kupijo v trgovini, prav kmalu pa ga bodo nekatere potrebnejše družine dobile tudi preko Rdečega križa. Največkrat ga imenujemo »umetno mleko« in ga imamo za nekaj izumetničenega, nenaravnega — seveda po krivici — ter mu zato tudi ne zaupamo. Pa se nekoliko spoznajmo z njim!

Mleko v prahu je pristno osušeno kravje mleko, ki so mu odvzeli vodo. V glavnem je postopek takle: V posebnih prostorih so ogromne žareče peči. Nanje pada iz naprav pod stropom kravje mleko v obliki dežja. Ker so peči vroče, voda takoj izhlapi. Tako osušeno mleko potem, ko ga posebni noži postrgajo iz peči, še zmlejejo in presejeje. To je mleko v prahu, ki tudi nima nobenih bolezenskih klic, ker jih je uničila vročina peči. S prav majhnim trudom ga sedaj zopet utekočinimo in pripravimo za uporabo in, če je pripravljeno pravilno, njegova hranilna

vrednost prav nič ne zaostaja za svežim kravjim mlekom. Pa še eno prednost ima: lahko ga imamo na zalogi, kar je zlasti praktično za vroče dni. Da se nam zaradi vlage ne škvari, ga shranjujemo v polivinilasti vrečki, ker je uporaben le, dokler se ne sprime v trdo kepo.

Ako hočemo iz mleka v prahu pripraviti 1 dl tekočega mleka, vzamemo 15 g mleka v prahu (1 velika zvrhana žlica) in 1 vinski kozarec prevrete vode (za dojenčke mora voda vreti 3 minute!). En del te vode ohladimo toliko, da je mlačna in v njej razžvrkljamo 15 g mleka v prahu, dolijemo še preostalo vodo, še enkrat dobro razžvrkljamo in precedimo (zlasti za dojenčka). Tako pripravljene mleka ne prekuhavamo več.

Gospodinje, poskusite! Zaradi enostavne priprave in praktičnega shranjevanja se vam bo mleko v prahu verjetno za vselej prikupilo.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Rodile so: Aljančič Kristina, gospodinja iz Hušice — dečka; Meglič Cecilija, gospodinja iz Grabovš — dekljico; Tomc Frančiška, gospodinja iz Gozda — dekljico; Drobnič Verona, tovarniška delavka iz Tržiča — dekljico; Mikič Cvetka, tovarniška delavka iz Bistrice pri Tržiču — dekljico; Ajdnik Silva-Marija, tkalka iz Tržiča — dekljico. — Čestitamo!

Umrli so: Strniša Matjaž, učenec iz Kovorja, star 10 let; Tadel Leopoldina, gospodinja iz Tržiča, stara 87 let; Godnov Antonija, delavka iz Tržiča, stara 55 let; Stegnar Katarina, posestnica iz Sebenj, stara 77 let; Kristan Janez, preužitkar iz Bistrice pri Tržiču, star 76 let; Bačnik Ivan, upokojenec iz Tržiča, star 79 let; Smolej Ignac, invalid

ski upokojenec iz Hudega grabna, star 48 let; Pernuš Franc, gozdni delavec iz Palovič, star 49 let; Zavelcina Marija, upokojenka iz Tržiča, stara 73 let; Kramar Branka iz Tržiča, stara 1 leto; Meglič Andrej, posestnik iz Grabovš, star 79 let; Zupan Franc, tovarniški delavec iz Kovorja, star 52 let. — Svojem naše sožalje!

Poročili so se: Loborec Josip, kovač in Kristan Leopoldina, navijalka, oba iz Tržiča; Janec Franc, mizar in Ljubljane in Zerjav Marija, tkalka iz Tržiča; Valjavec Janez, tovarniški delavec in Bohinjec Marija-Magdalena, tovarniška delavka, oba iz Leš; Kuhar Stefan, delavec iz Trdkove in Reip Emilija, delavka iz Doliča. — Mnogo sreče!

ZAHVALA

Vsem sorodnikom in znancem, ki so spremili našo ljubljeno mamo

MIHELO JUSTIN

na njeni zadnji poti, ji poklonili cvetja in vencev in ki so z nami sočustvovali, se najprisrčneje zahvaljujemo.

Zalujoča družina Justinova

VABILO

Mestni odbor Rdečega križa vabi na občni zbor mestne organizacije RK, ki bo na mednarodni dan Rdečega križa 8. maja ob 20. uri v dvorani Svobode. Po občnem zboru bo predavanje dr. Štangla z Golnika o krvodajalstvu. Vabljeni!

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili našo ljubljeno mamo

KATARINO STEGNAR

na njeno zadnje počivališče in ki so na katerikoli način sočustvovali z nami ob njeni smrti, izrekamo tem potom svojo najtoplejšo zahvalo.

Posebno zahvalo smo dolžni vsem našim sorodnikom in prijateljem, ki so njeno krsto obsuli z venci in cvetjem, ter zdravniku tov. dr. Robiču in kriškemu župniku za njune tolažilne obiske za časa njene bolzneni.

Zalujoči družini Stegnar in Žepič iz Sebenj pri Tržiču

Čestitkam ob 1. maju
se pridružujejo:

**TURISTIČNO DRUŠTVO
V TRŽIČU**

Izdelovanje copat
GRETA BRODAR
Bistrica

ČEVLJARSTVO
LJUBO MILOSAVLJEVIČ
TRŽIČ

ČEVLJARSTVO
FRANC BOHINC
TRŽIČ

STANKO DOVŽAN
žaga
TRŽIČ

PEKARNA
v Tržiču

Gospodarska poslovna zveza, Kranj
MESARIJA NAKLO

KMETIJSKA ZADRUGA
KRIŽE

KMETIJSKA ZADRUGA
PODLJUBELJ

Tržičanom čestita za njihove delovne uspehe in se jim priporoča

Trg. podjetje „TOBAK“, Kranj

Ob 1. maju čestita delovnim ljudem
Tržiča za njihove delovne uspehe

ELEKTRO
K R A N J

Čestitkam ob 1. maju
se pridružuje
in se priporoča

Gorenjska oblačilnica - Kranj

S POSLOVALNICO V TRŽIČU

Delovnim ljudem čestita za njihove delovne uspehe

**MEDZARUŽNI LESNI
KOMBINAT
„JELOVICA“
ŠKOFJA LOKA**

„TOBAK“

Tržič

ČEVLJARSTVO
ANTON JEŠE
KRIŽE

„PREMA“

ČEVLJARSTVO
FRANČIŠKA MANDIČ

ČEVLJARSTVO
IGNAC JEŠE
TRŽIČ

Ob 1. maju čestita in se priporoča

Knjigarna
v Tržiču

DRŽAVNI TESARSKI MOJSTER
FRANJO STRITIH

PEČARSTVO
ANTON GOLOB
TRŽIČ

Ob 1. maju čestita in se priporoča

Podjetje za gradnje in remont
V TRŽIČU

Ob 1. maju čestita in se priporoča

Trg. podjetje „Rano“ v Tržiču

Ob 1. maju čestita Tržičanom za njihove delovne uspehe

Obrtna zbornica
V K R A N J U

Čestitke ob 1. maju pošilja Tržičanom

GOZDNO GOSPODARSTVO
K R A N J

z gozdnimi obrati

Tržič, Jezersko, Škofja Loka, Kranj

Delovnim ljudem tržiške občine čestita ob 1. maju
za njihove uspehe

Gradbena podjetje
V TRŽIČU

Delovnemu ljudstvu tržiške občine čestita ob
prazniku dela za dosedanje in želi čimvečjih
nadaljnjih uspehov

občinski sindikalni svet

Vlagatelji zaupajte svoje pri-
hranke banki, ki vam jih obre-
stuje po 5 %

Komunalna banka

v Trziču

Ob 1. maju čestita za njihove
uspehe vsem delovnim ljudem

Zdravstveni dom

v Trziču

Cestitkam ob 1. maju
se pridružuje

Tovarna pil 'Triglav'

V TRZIČU

Delovnemu ljudstvu
ob 1. maju
čestitke za njegove uspehe!

Lekarna

V TRZIČU

Delovnemu ljudstvu naše občine čestita ob 1. maju
za njegove dosedanje uspehe, želeč mu nadaljnjih
uspehov

Kleparstvo in vodovodno instalaterstvo

Trzič

Tržiška tovarna kos in srpov

čestita ob delavskem prazniku
vsemu delovnemu ljudstvu
za uspehe, ki jih dosega
na svojih delovnih mestih
in mu želi nadaljnjih uspehov

Ob 1. maju, prazniku dela
čestita vsem delovnim ljudem
za dosežene uspehe

**TOVARNA
LESNE LEPENKE**

NA SLAPU PRI TRZIČU

TOVARNA FINEGA POHIŠTVA

v Trziču

čestita ob 1. maju vsemu našemu
delovnemu ljudstvu za njegove uspehe

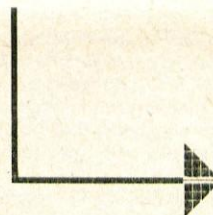
TOVARNA USNJA

Runo

čestita ob prazniku dela
vsem tržiškim delovnim ljudem
za dosežene uspehe

MODERNO IN
ELEGANTNO OBUTEV
V PRVOVRSTNI
KVALITETI IN V
VSEH VRSTAH
IZDELAVE VAM
NUDI TOVARNA

Peko

V SVOJIH
LASTNIH
INDUSTRIJSKIH
PRODAJALNAH
PO VSEJ DRŽAVI

DELOVNI KOLEKTIV

Bombažne predilnice in tkalnice

V TRZIČU

čestita ob 1. maju vsemu delovnemu ljudstvu za njegove
dosedanje uspehe, želeč mu še večjih nadaljnjih uspehov

Ob 1. maju čestita našemu
ljudstvu za delovne uspehe

Trgovsko podjetje
„PREHRANA“
v Tržiču

Veselo praznovanje za prvomaj-
ske praznike želi vsem občanom
in se priporoča

gostilna
VINKO KOŠIR

Ob 1. maju čestita in se
priporoča

RESTAVRACIJA IN PRENOČIŠČA
„PRI POŠTI“
v Tržiču

GOSTILNA V GRADU
JELENDOL

Gostilna „Pri Lojzku“ - Tržič

Ob 1. maju čestita in se
priporoča

kavarna - gostilna
„ZELENICA“

Veselo praznovanje prvomajskih
praznikov želi Tržičanom in se
priporoča za obisk

Gostilna „Pri Gašperinu“

Vsemu našemu delovnemu ljudstvu
čestita za njegove delovne uspehe

MESARSKO PODJETJE
v Tržiču

Vsem našim občanom čestita za njihove delovne
uspehe in se priporoča

TRGOVSKO PODJETJE
„PRESKRBA“
v Tržiču

Ob 1. maju čestita
Tržičanom za njihove
delovne uspehe

Dom na Jezerskem

Ob 1. maju
čestita našim
delovnim ljudem
za njihove uspehe
in se priporoča za obisk

Gostišče „Ljubelj“

OB PRAZNIKU DELA
ČESTITA
TRŽIŠKIM OBČANOM
ZA NJIHOVE DOSEDANJE USPEHE

SAP-
TURIST BIRO

Ljubljana

Ob 1. maju čestita občanom za njihove uspehe

Gorenjska turistična podzveza

K R A N J